

Täysistunto

Tiistai 25.10.2016 klo 14.04—20.39

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain 19 ja 19 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 102/2016 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 10/2016 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

15.50 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Korkeakoulukirjastoista tapahtuvan lainaamisen saattaminen lainauskorvauksen piiriin on ollut sivistysvaliokunnan pitkäaikainen tavoite. Tällä hetkellä tekijänoikeuslaki mahdollistaa lainauskorvauksen vain kuntien yleisistä kirjastoista tapahtuvista lainaamisista. Näin esimerkiksi opetus- ja tutkimuskirjallisuutta julkaisevat kirjailijat ovat jääneet lainauskorvausten ulkopuolelle. Uudistus saattaa korvauksiin käytettävän rahamäärän yleispohjoismaiselle tasolle. Vuoden 2017 talousarviossa esitetään lainauskorvausten rahamäärän korottamista 15,6 miljoonaan euroon, mikä on 6,3 miljoonaa euroa enemmän verrattuna vuoden 2016 tasoon.

Lainauskorvausten piirin laajentaminen pohjautuu parlamentaarisen työryhmän esitykseen. Keväällä 2015 se esitti yhteisen kannanoton, jonka mukaan opetus- ja tutkimuskirjastojen lainaukset tulisi saattaa lainauskorvauksen piiriin. Näin ollen esityksellä on laaja hyväksyntä puolueiden taholta. Uudistus helpottaa niukasti toimeentulevien tietokirjailijoiden arkea. Uudistus varmistaa myös kotimaisen opetus- ja tutkimuskirjallisuuden laadukkaan tekemisen ja sen, että Suomessa ei jouduta turvautumaan ainoastaan ulkomaalaisen opetus- ja tutkimuskirjallisuuteen. Parantamalla kirjailijoiden työskentelymahdollisuuksia lakimuutos hyödyttää myös kotimaisia kustantamoja, kääntäjiä, kirjapainoja, jakeilijoita, kirjakauppoja ja kirjastoja. Sillä on parhaimmillaan myös työllistäviä vaikutuksia. Lainauskorvauksia alettiin maksaa vuonna 2007 Suomessa, ja Pohjoismaissa niitä on maksettu jo kymmeniä vuosia, joten paljon oli kirimistä.

Parlamentaarinen ryhmä perustettiin tätä varten viime hallituskaudella, olin itsekin siinä mukana. Tämä hallitus lisäsi korvauksia, vaikka meillä on vaikea taloudellinen tilanne. Se on hienoa, koska nyt alamme olla pohjoismaisella tasolla lainauskorvausten suhteen, ja todella, kun opetuskirjat otettiin vielä mukaan ja summa on melkoisen suurikin, se tarkoittaa sitä, että lainauskorvaukset tekijöille joka suhteessa tulevat nousemaan. — Kiitos.

15.53 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Minäkin yhdyn kiitoksiin siitä, että tämä lakiesitys on nyt tässä salissa. Olin viime kaudella tässä mainitussa parla-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2016 vp

mentaarissa työryhmässä mukana, jonka edustaja Elomaa tuossa mainitsi. Tosiaan meidän työryhmämme esitys oli yksimielinen. Me esitimme, että Suomessa lainauskorvaukset nostettaisiin pohjoismaiselle tasolle, ja esitimme myös, että lainauskorvauksia saisi jatkossa myöskin tietokirjoista ja yliopistojen kirjastoissa olevista teoksista. Olen hyvin hyvilläni siitä, että tällä hallituskaudella, vaikka muuten olemme nähneet leikkauksia esimerkiksi kuntatalouteen ja kulttuuriin, tämä kirjailijoiden pitkään toivoma lainauskorvausten tason nostaminen lähemmäs pohjoismaista tasoa toteutuu vihdoinkin ja viimein, voi sanoa, pitkien taisteluiden jälkeen ja pitkän työskentelyn jälkeen. Kiitän niitä edustajia, jotka minun lailani olivat siinä työryhmässä, ja olen iloinen tosiaan siitä, että teimme yksimielisen esityksen ja se nyt toteutuu.

15.54 Kari Uotila vas: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksen paikka on silloin, kun kiitos kuuluu, ja kiitos kuuluu nyt sille, että tämä hallitus on tämän esityksen antanut ja toteuttaa tämän pitkäaikaisen tavoitteen. Taustalla, niin kuin tässä on käynyt ilmi, on ollut parlamentaarinen ryhmä, mutta täytyy muistaa, että tämä on paljon pitempi prosessi. Vuosikausia olemme ottaneet vastaan kirjailijoiden joukon, joka on toivonut uudistusta, sitä, että lainauskorvaukset vähitellen saatettaisiin pohjoismaiselle tasolle ja että myös tietokirjailijat pääsisivät lainauskorvausten piiriin. Nyt tämä pitkä marssi, pitkä työ on hyvässä päätöksessä, ja tästä kuuluu kiitos hallitukselle, että se on tämän ehdotuksen nyt eduskunnan käsittelyyn tuonut, mutta kiitos myös kaikille niille, jotka ovat vuosien aikana olleet tätä asiaa kirjailijoiden ja kirjallisuuden hyväksi edistämässä.

15.55 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! On todellakin mukavaa, että näinä tiukkoina aikoina myöskin hyviä asioita tulee esille täällä sivistysvaliokunnan hallinnonalalla tai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. Erityisen mukavaa on se, että nyt tällä lakimuutoksella myöskin tieto- ja oppikirjojen tekijät tulevat yhdenvertaiseen asemaan muiden kirjallisuuslajien kirjailijoiden kanssa. Onkin ollut todella suuri epäkohta aikaisemmin, kun esimerkiksi kurssikirjastoista lainattujen teosten tekijät eivät ole tätä kirjastokorvausta saaneet, ja nyt on todella hienoa, että näin tapahtuu. Tämä on suuri sivistysteko, näin voisi sanoa. Tosiaan kiitokset hallitukselle, mutta kiitos myös edellisille hallituksille, jotka ovat lainauskorvausta parantaneet. Ja kiitokset kuuluvat myöskin useille sivistysvaliokunnille tätäkin aikaisemmin, kun olemme valiokunnassa useina vuosina nostaneet asian esille muun muassa juuri näiden tietokirjailijoiden kohdalta. Hieno päivä tänään, kun saadaan olla tätä käsittelemässä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 102/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.